

נציבות תלונות הציבור על שופטים

לשכת הנציב אורי שהם
שופט בית המשפט העליון (בדימוס)

כ"ה ניסן, תש"פ
19 אפריל, 2020
מספרנו: 95/20/שלום

תמצית החלטה

על התבטאויות חמורות ופוגעניות בדיון על הארכת מעצרו של חשוד

תקציר: נמצאה מוצדקת תלונה על התבטאויות חמורות ופוגעניות בדיון על הארכת מעצרו של חשוד. נוכח חומרת הדברים המליץ הנציב לנשיאת בית המשפט העליון לזמן אליה את השופטת ולנוזף בה נזיפה חמורה אשר תירשם בתיקה האישי.

1. הנציב מצא מוצדקת תלונה שהוגשה בעניין התבטאויותיה של שופטת בדיון בעניין הארכת מעצרו של חשוד.
2. נמצא, כי כאשר בא כוחו של החשוד פירט במהלך הדיון את הבעיות הרפואיות מהן סובל מרשו, הבא בימים, אמרה השופטת "הבנתי שהוא לא פרגית בת 17" וכן אמרה לו "שייקח (או 'שיאכל') מנטוס" (וזאת בשים לב לחשד המופיע בחומר החקירה, לפיו החשוד הציע לחולים במחלות קשות ליטול סוכריות מסוג זה, לאחר שקיבל תמורה כספית אותה ביקש מהם, וכל זאת בהבטחה כי מדובר בתרופה שתגרום לריפויים).
3. יצוין, כי בתגובתה לתלונה מסרה השופטת, כי האמירה המיוחסת לה בענין ה"מנטוס" לא צריכה היתה להיאמר והיא מביעה את צערה הרב על כך. האמירה בעניין ה"פרגית" הינה לדבריה "ניסוח רע". השופטת מסרה, כי שגתה והיא מתנצלת על אמירותיה.
4. נוסף, אשר לטענה אחרת לפיה בעת כניסתו החשוד לאולם השופטת צילמה אותו במכשיר הטלפון הנייד האישי שלה, כי לדברי השופטת בשום שלב היא לא צילמה בעצמה את החשוד, אך כ- 10 דקות לפני שהוכנס לאולם ולפני כניסת הצדדים, עת שהיתה בלשכתה, היא צילמה מפתח לשכתה את צלמי התקשורת ששהו באולם, בעת שצילמו זה את זה. לדברי השופטת, באותו שלב לא היה באולם אף בעל דין למעט צלמי התקשורת והם כולם היו עם

הגב אליה. אין בפי השופטת הסבר, מדוע מצאה לנכון לערוך צילום זה, ובהחלטתו העיר הנציב, כי עצם הצילום תמוה בפני עצמו.

5. בהחלטתו בתלונה קבע הנציב, כי אין מחלוקת, וגם השופטת סבורה כך בדיעבד, כי אמירותיה בעת הדיון היו מיותרות ופוגעניות, וכי לא היה להן כל מקום בדיון שהתנהל בעניינו של החשוד.

6. הנציב עמד על כך, שחובת הריסון והאיפוק העצמית של שופט היא אחת החובות הבסיסיות המייחדות את מלאכת השפיטה, ולא למותר הוא להפנות, בהקשר זה, לכלל 11 לכללי אתיקה לשופטים, התשס"ז-2007, הקובע כך:

“(א) בשבתו לדין ינהג שופט בנוכחים בדיון לפניו – בעלי דין, באי כוחם, עדים ובאי בית משפט אחרים – באורח מכובד, באורך רוח, במתינות, בסובלנות ובאדיבות, וישרה באולם בית המשפט אווירה נינוחה.
(ב) שופט יעשה כי גם אחרים ישמרו על כבודם של הנוכחים בדיון.
(ג) במהלך המשפט ובהחלטותיו בכתב יימנע שופט מהערות פוגעניות או מעליבות כלפי כל אדם.”

7. על שופט להקפיד, אפוא, על התבטאויותיו, לא כל שכן כאשר מתברר בפניו עניין הזוכה לסיקור תקשורתי נרחב, שבו קיים הד משמעותי לכל התבטאות של השופט. על השופט, כך מורים לנו כללי האתיקה, להדר לא רק בכבודם של בעלי הדין המתדיינים בפניו, אלא בכבודו של כל אדם, ומצופה היה מבית המשפט כי יברור את מילותיו ושלא ישתמש בביטויים בלתי ראויים, דבר שלא נעשה, למרבה הצער, על ידי השופטת.

8. אין צריך לומר, הוסיף הנציב, כי אמירות מסוג זה מעלות חשש של ממש לפגיעה באובייקטיביות ובניטרליות המתחייבת מבית המשפט, וזאת אפילו מדובר בהתבטאויות אשר לא פגעו בהתנהלות התקינה של הדיון לגופו של עניין, ואף אם בית המשפט פעל על פי סדרי הדין הנהוגים. התבטאויותיה של השופטת פגעו לא רק בדימויה של השופטת כגורם אובייקטיבי וחסר פניות, אלא במערכת המשפטית כולה, דבר שאין לעבור עליו לסדר היום.

9. נוכח חומרת התבטאויותיה של השופטת המליץ הנציב בפני נשיאת בית המשפט העליון לזמן אליה את השופטת ולנזוף בה נזיפה חמורה, אשר תירשם בתיקה האישי.

אורי שהם
נציב תלונות הציבור על שופטים